

*Paštas –vienas iš svarbiausių
sektorių mažinant narkotikų
pasiūlą*

Romantiškas oro paštas arba skraidančios siuntos



Internetinė rinka



Lengvai
prieinama
informacija

Platinimas,
internetinė
prekyba

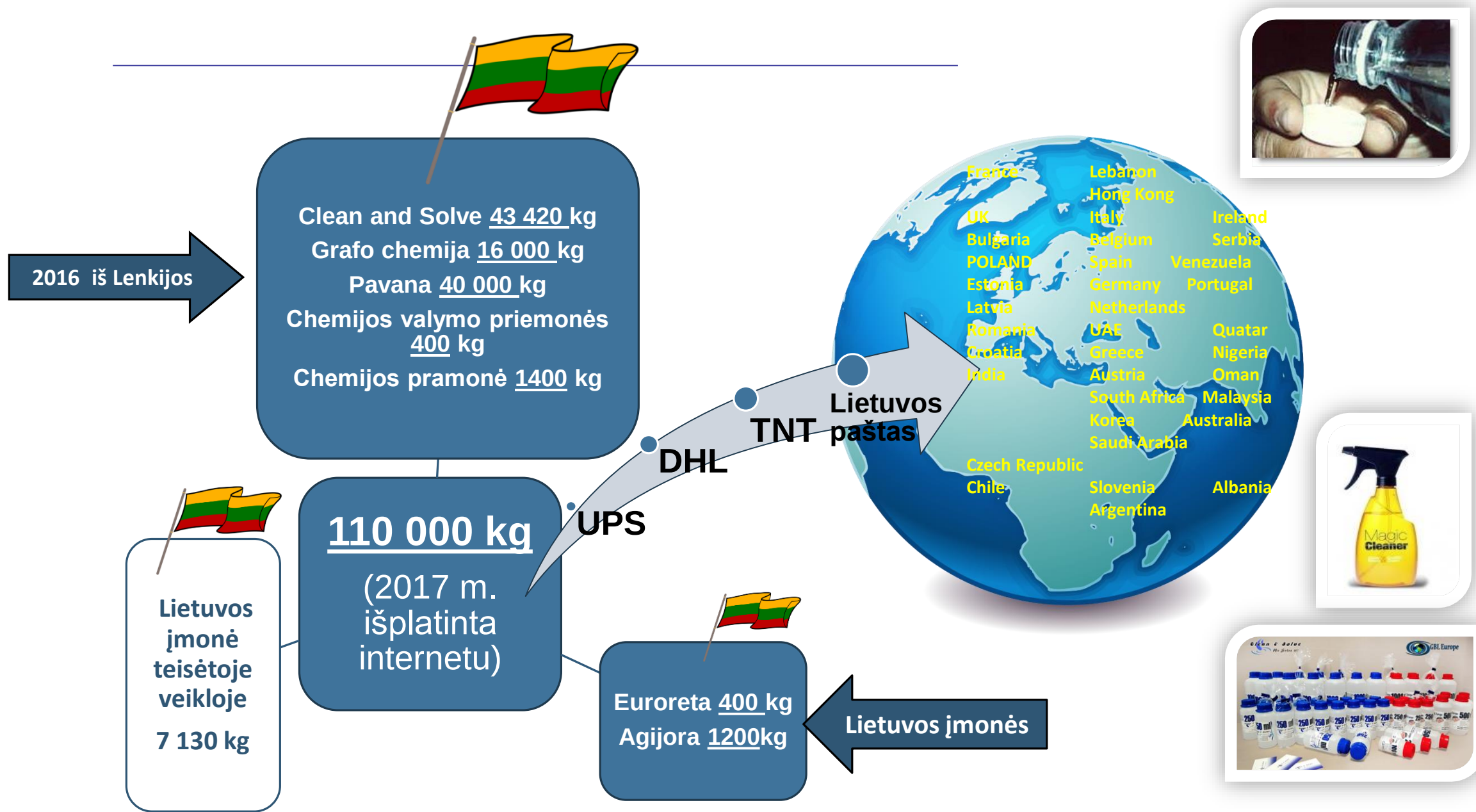
Internetas

Socialiniai
tinklai, reklama

Anonimiškumas

Pašto paslaugų „ekstremalumai“









Paštas ir narkotikų įstatymas

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų siuntimas paštu draudžiamas.

8¹ straipsnis. Į I sąrašą įtrauktų medžiagų siuntimas

Į I sąrašą įtrauktas medžiagas **siųsti paštu draudžiama**, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka diplomatinio ...

16 straipsnis. Į II ir III sąrašus įtrauktų medžiagų siuntimas

Į II ir III sąrašus įtrauktas medžiagas **siųsti paštu draudžiama**, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka diplomatinio...

21⁴ straipsnis. Veiklos su į IV sąrašą įtrauktomis medžiagomis sąlygos

Į IV sąrašą įtrauktas medžiagas **siųsti paštu draudžiama**, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka diplomatinio...

Esama situacija

► 2016–2020 m. **siuntinių skaičius išaugo 3 kartus** (pasiekė 33,7 mln. vnt. per 2020 m.).

► 2020 m. MKT pradėti 161 ikiteisminiai tyrimai dėl narkotikų kontrabandos ir neteisėto jų disponavimo.

► Iš jų **90,7 % (146) ikiteisminių tyrimų pradėti dėl narkotikų pašto siuntose.**

► 2018 m. pradėti 332 ikiteisminiai tyrimai, kuomet paštu ar kurjerių tarnybomis buvo siunčiami narkotikai

► lyginant su 2017 m., iškeltų ikiteisminių tyrimų padaugėjo net 51%

►

► **Daugiausiai sulaikomos siuntos su narkotikais buvo siunčiamos per Lietuvos paštą:**

► 2019 m. Lietuvos paštu siųstos siuntos visų sulaikytų siuntų tarpe sudarė net 99%

► 2018 m. taip pat 99%

► 2017 - 99,5%

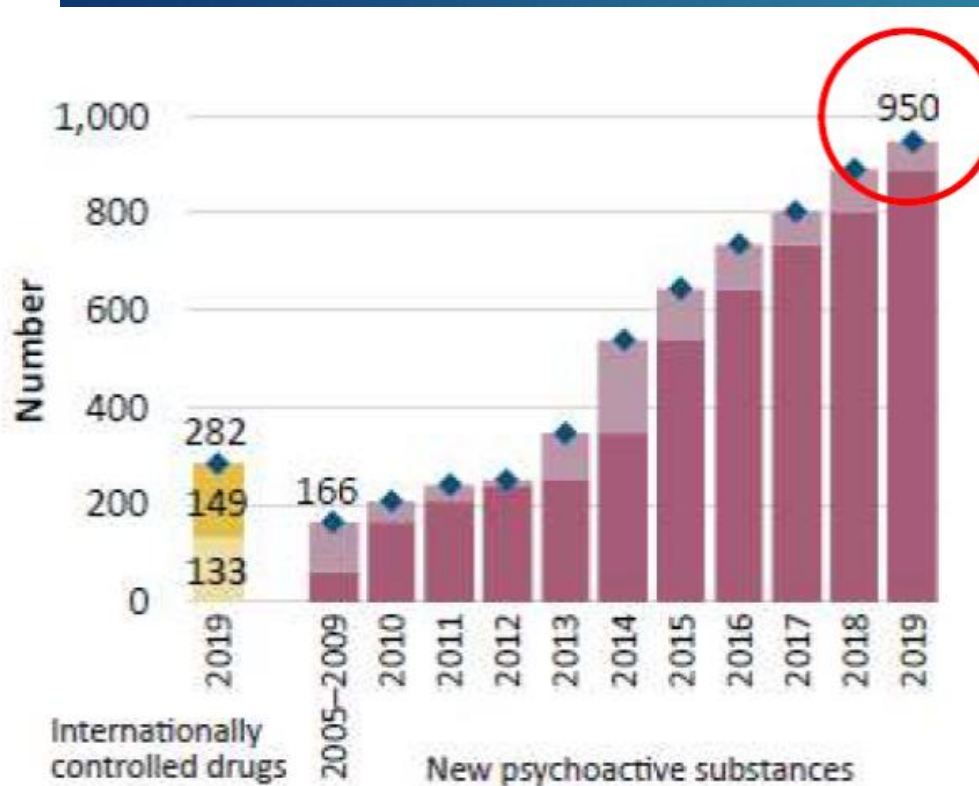
► 2016 – 96%, 2015 – 95%

► Per greitųjų kurjerių tarnybas (FEDEX) sulaikytos 4 siuntos su narkotikais, dėl kurių pradėti ikiteisminiai tyrimai (apie 1% visų sulaikytų siuntų).

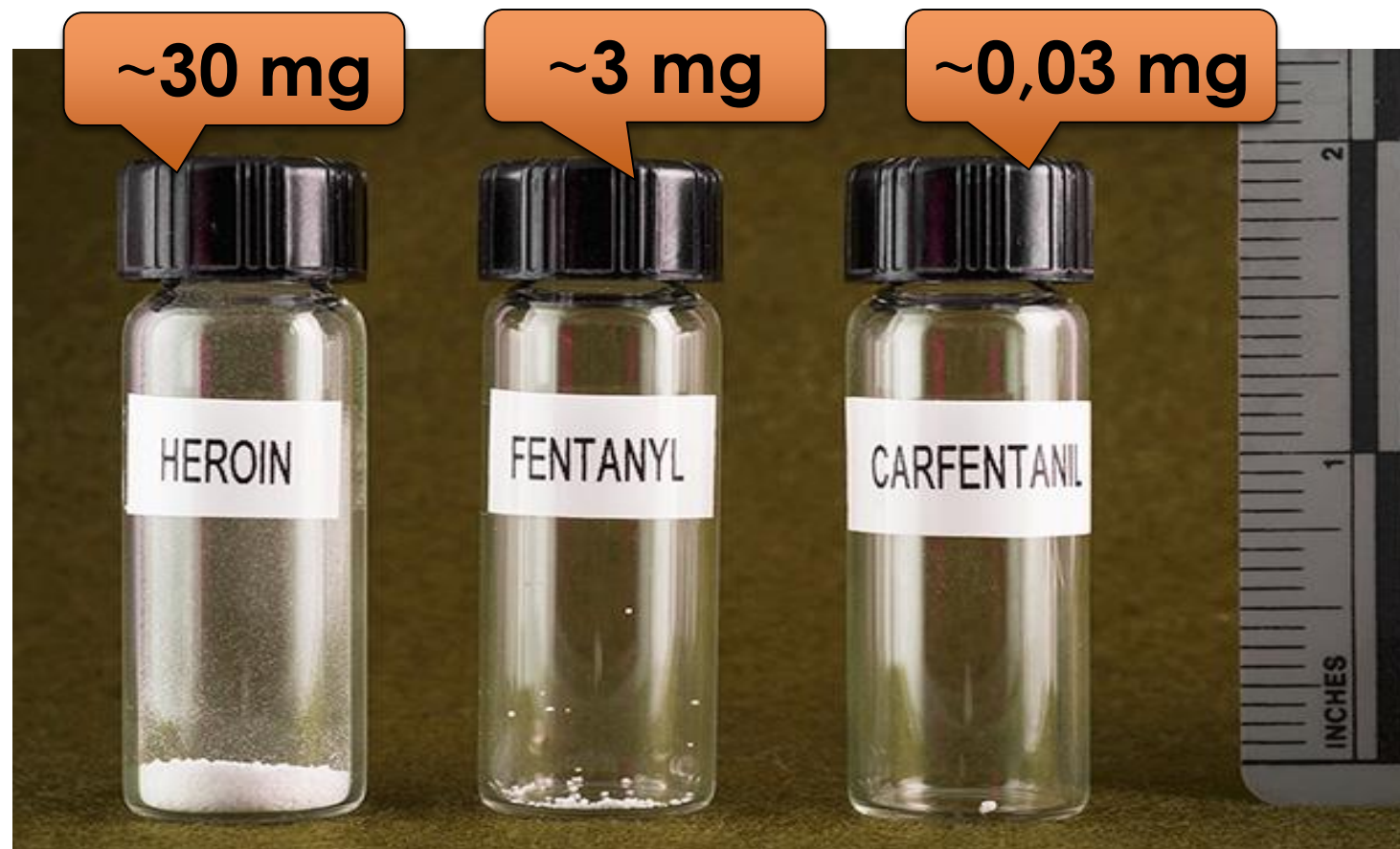
► **Tai buvo siuntos iš Kinijos su tokiomis medžiagomis – 2-FEC, modafiniliu, sintetiniu kanabinoidu 5-F-ADB, bei siunta su kokainu.**

PROFESINĒ RIZIKA

10



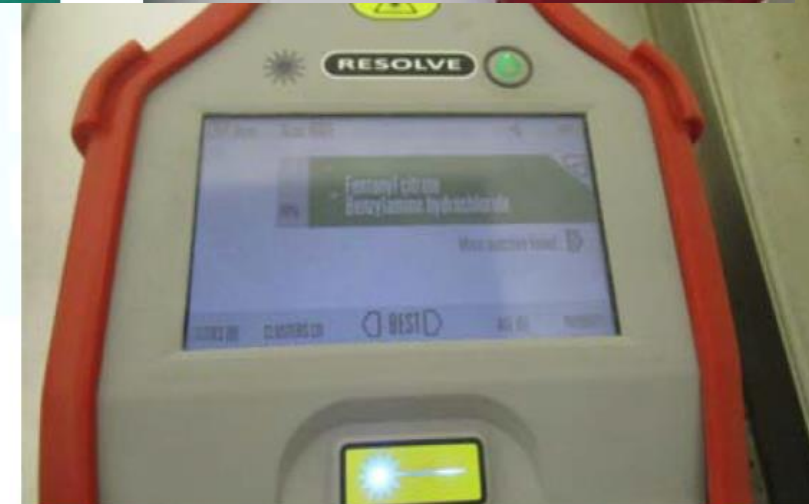
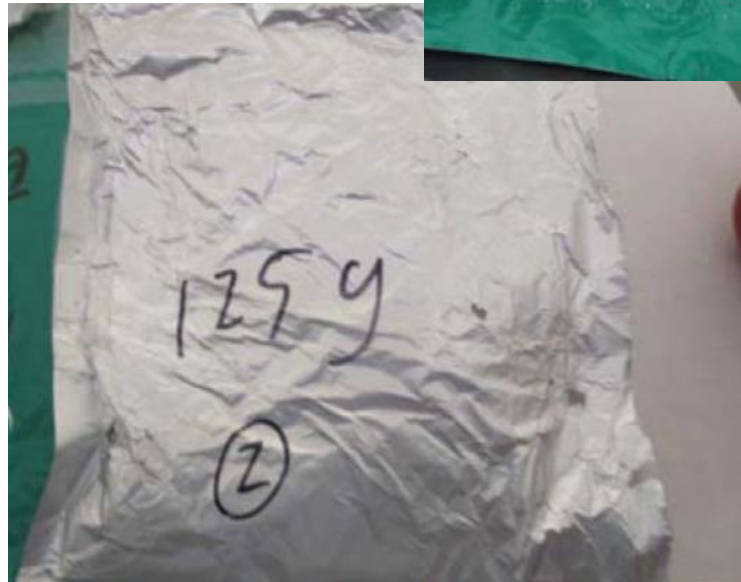
„Mirtinos“ heroīno, fentanīlio ir karfentanīlio dozēs



INCB ir UPU bendradarbiavimo susitarimas

- ▶ 2018 m. Tarptautinė narkotikų kontrolės valdyba (**INCB**) ir Pasaulinė pašto sąjunga (**UPU**) pasirašė bendradarbiavimo susitarimą – **siekiant stabdyti pavojingų narkotinių ir psichotropinių medžiagų (ypač sint. opioidų) platinimą per pašto tarnybas:**

- ▶ Mokymai
- ▶ Keitimasis informacija
- ▶ Strategijų įgyvendinimas
- ▶ Palaikymas ir pagalba...

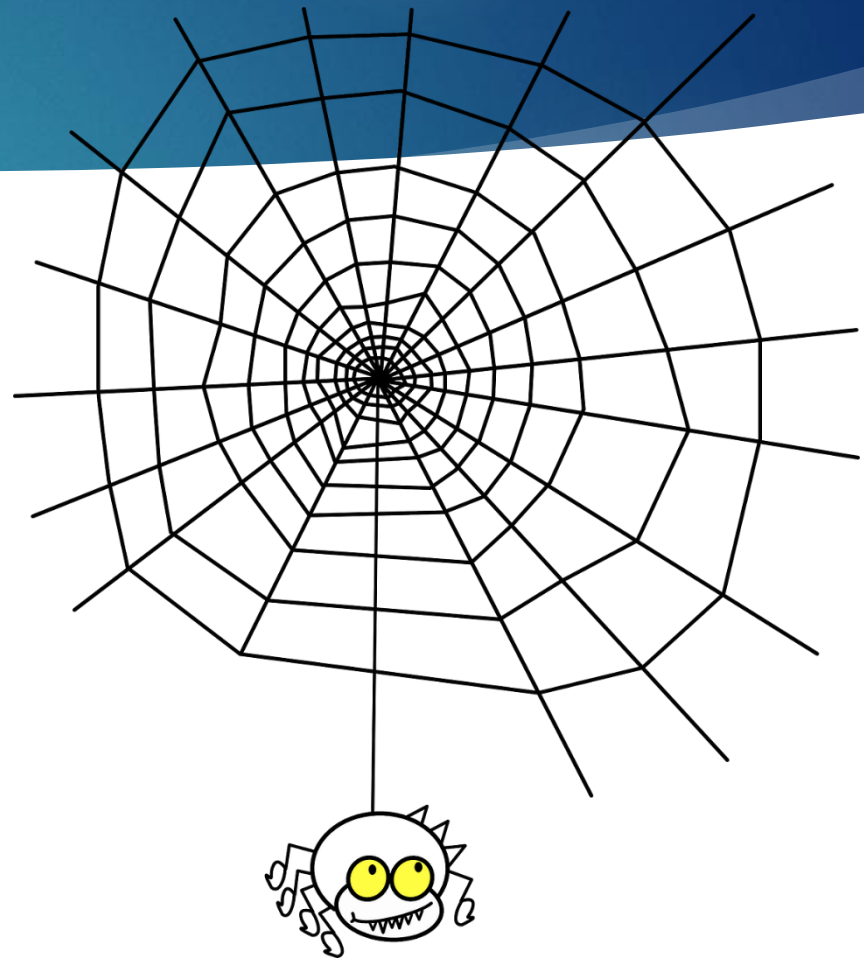


Photographs: IONICS #2362

Tinklas informacijos sklaidai/atsakingi asmenys

- ▶ DHL
- ▶ LP Express
- ▶ FedEx
- ▶ TNT
- ▶ Skubios siuntos
- ▶ Venipak

Atsakingi asmenys



Nacionalinė darbotvarkė (2021-2035 m.)

Narkotikų pasiūlos
mažinimas:
saugumo didinimas

- Situacijos analizė
- Tikslai
- Uždaviniai
- Kryptys
- Rodikliai

NTA
KD

VR
M

PD

MD

KD

VSA
T

SA
M

GP

NTA
KK

RRT

TIKSLAI

1 Tikslas - Sužlugdyti ir išardyti didelę riziką keliančias su narkotikais susijusias organizuotas nusikalstamas grupes, kurios veikia Lietuvoje arba kurių veikla yra į jas nukreipta, spręsti sąsajų su kitomis grėsmėmis saugumui klausimą ir tobulinti nusikalstamumo prevenciją

2 Tikslas - didinti neteisėtos didmeninės prekybos narkotikais ir narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) ES importo ir eksporto punktuose, o taip pat tarp Valstybių narių, atvejų nustatymą ir **spręsti klausimą, susijusį su logistinių ir skaitmeninių kanalų išnaudojimu neteisėtų narkotikų platinimui**, bei, bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi, didinti šiais kanalais kontrabanda gabenamų ir konfiskuojamų neteisėtų medžiagų kiekį.

ANTRAJAM TIKSLUI KELIAMU UŽDAVINIAI

1. Kovoti su narkotikų ir jų prekursorių kontrabanda

2. Stiprinti sienos kirtimo kontrolę tose vietose, kurios nėra pripažintos prekybos kanalų vieta, stebėseną, kad būtų galima veiksmingiau užkirsti kelią neteisėtam ar nedeklaruotam išorės sienų kirtimui.

3. Spręsti klausimus, susijusius su skaitmeninėmis neteisėtų narkotikų rinkų galimybėmis

4. Spręsti klausimus, susijusius su prekyba narkotikais pasitelkiant pašto ir greitojo pristatymo tarnybas

5. Stiprinti geležinkelių ir upių kanalų bei bendrosios aviacijos erdvės stebėseną ir tyrimo metodus.

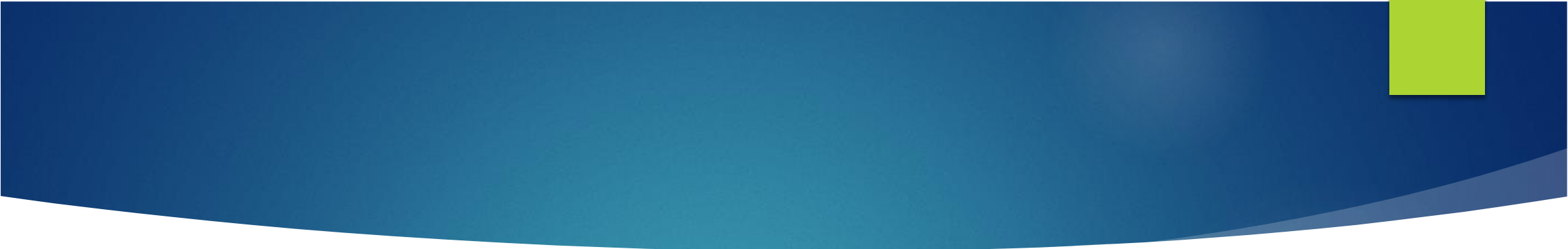
Veiklos kryptys antrajam tikslui įgyvendinti

- **Reikia stiprinti įvežimo bei išvežimo punktus**, kurie naudojami kaip didmeninės prekybos narkotikais ir narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) centrai. Jie turėtų būti įtraukti į prioritetinių kovos su prekyba narkotikais veiksmų sąrašą
- **Stebėti** sienas siekiant užkirsti kelią su prekyba narkotikais susijusiems **neteisėto sienos kirtimo** atvejams
- Daugiausia dėmesio skirti padidėjusiems neteisėtų narkotikų, įskaitant **naujas psichoaktyviasias medžiagas, pardavimams per socialinių tinklų platformas, mobiliąsias programėles ir interneto** bei tamsiojo interneto rinkas, ir su internetinių mokėjimų (kriptovaliutomis) ir šifruotų skaitmeninių ryšių naudojimu, susijusiems sprendimams, stiprinti bendradarbiavimą su privačiuoju sektoriumi.
- **Stiprinti pašto ir greitojo pristatymo tarnybų galimybes nustatant neteisėtą narkotikų platinimą**
- Stiprinti teisėsaugos institucijų išteklius kontroliuojant **tarpvalstybines geležinkelių transporto jungtis ir bendrosios aviacijos erdvę**, kurios gali būti išnaudojamos kaip galimos prekybos narkotikais kanalai.

Veiklos kryptys antrajam tikslui įgyvendinti:

Stiprinti pašto ir greitojo pristatymo tarnybų galimybes nustatant neteisėtą narkotikų platinimą

- glaudžiai **bendradarbiaujant su pašto ir greitojo pristatymo tarnybomis**, reikia griežčiau stebėti neteisėtų medžiagų turinčias siuntas ir **sudaryti teises ir technines galimybes jų efektyvesniam identifikavimui ir konfiskavimui**;
- nagrinėti naujų technologijų ir dirbtinio intelekto vaidmenį tobulinant kontrolę ir procedūras, įskaitant **pašto siuntų rizikos vertinimą, užtikrinant galimybę visapusiškai įdiegti pažangiųjų elektroninių duomenų naudojimą visoms siuntoms**, gaunamoms iš kitų šalių (trečiųjų šalių ir ES vidaus).



Ar galėtume tai padaryti kartu?

Kaip galėtume tai padaryti kartu?

Ką reikėtų daryti kitaip?